

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 135. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1914 június 17

Gazdák nagygyűlése.

(K. Ö.) Tízezer gazda gyülekezik ma össze Temesvárt, hogy tanubizonyosságot tegyen arról, hogy Magyarországon a mezőgazdaság az első iparág, az általános közgazdasági szempontok megkövetelik tehát, hogy a közkormányzat minden lehetőleg megtegyen a mezőgazdaság érdekeinek védelmére.

Szükséges ennek a követelésnek erélyes hangoztatása, mivel minden oldalról támadások érik a mezőgazdaságot. Azt a csekély vámvédelmet irigylik tőlünk, melyet az utolsó kereskedelmi szerződések megkötésekor sikerült a mezőgazdaság részére biztosítani és mely semmiképpen sem védelmez bennünket Ausztria iparitermelés reánk nehezedő súlya ellen. Mert még most is úgy áll a dolog, hogy nálunk van a legnagyobb ipari vámvédelem és a legalacsonyabb agrárvámvédelem. Amikor tehát az iparosok érdekképviselői az agrárvámvédelem leszállítása érdekében kezdenek harcot, tulajdonképpen az osztrák iparnak tesznek szolgálatot. Egyrészt azért, mert Ausztria ipari lakosságát Magyarország olcsóbban fogja élelmezni, másrészt azért, mivel az osztrák ipar az olcsóbb élelmezés és nyers anyag beszerzése révén még nagyobb súlytal fog a magyar fogyasztási piacra nehezedni, ami azal a következménnyel jár, hogy a magyar ipar fejlesztéséről újólág le kell mondanunk már csak a magyar meggyengült piac miatt is.

Az általános gazdasági érdekek szempontjából tehát az agrárvámvédelmen változtatni nem szabad.

Ebből az okból a gabonavámok

felfüggesztéséről, vagy leszállításáról sem beszélhetünk, amint azt a főváros indítványozza. Az argentinai hus, az élőállatbehozatal a Balkánról és most a gabonavámok felfüggesztése reávallanak arra a merkantilis szellemre, mely a mezőgazdaságot eddig is guzsba kötötte és a börzének, a bankoknak és ezek révén a közvetítésnek kedvezett. Mindenesetre feltűnő, hogy a főváros akkor hozta elő a dolgot, mikor a börzén a bészangazmán folytán nagy veszteségek fordultak elő.

A buzavám felfüggesztése a buza árának csökkentésére vezetett volna, amit azonban senki más, mint a spekuláció használhatott ki. A gazdának és a kereskedőnek most buzája nincsen, az áresést csak a spekuláció tudta volna kihasználni. A fogyasztónak sem lett volna haszna, mivel olcsóbb buza úgy sem került volna piacra és a liszt árak a drágább buza árához alkalmazkodtak volna.

A buzavám felfüggesztésének két igen fontos gazdasági természetű következménye lett volna. Az első következménye az lett volna, hogy az új buza áralakulására hátrányosan hatott volna. Amint nálunk több rendbeli törvénytelen árleszorító tényező van. A gabonavámok felfüggesztése is ezek közé tartozott volna és az aratás elértéktelenítésére vezetett volna, ami annál is inkább elkerülendő, mivel nem valami fényes termésre van kilátásunk.

A gabonavámok felfüggesztésének második következménye az lett volna, hogy az agrárvámvédelem ellenségei az 1915-ik év folyamán meginduló kereskedelmi szer-

ződések tárgyalásánál erre a körülményre mint olyra mutattak volna rá, melyet az ipar nem nélkülözhet és az új kereskedelmi szerződésekben az iparfejlesztés szempontjából az agrárvámvédelem leszállítását követelték volna. Ezzel azonban rést ütöttek volna az agrárvámvédelem most érvényben lévő rendszere, mely a minimális vámvédelemmel a mezőgazdasági szemtermelésnek azt a védelmet nyújtja, mely a termelést hasznot hozó foglalkozásnak teszi meg és a magyar mezőgazdából fogyasztóképes egyént csinál a magyar iparnak. Mert a magyar iparnak nem az a baja, hogy itt agrárvámvédelem van, hanem az, hogy a tőkeerős osztrák ipar hatalma alól nem tud szabadulni és már azt sem tudja, mi kell neki, a közös, avagy az önálló vámterület.

A mai nehéz gazdasági és társadalmi viszonyok között kétszeres jelentősége van az agrárius öntudat ébredésének. A temesvári nagygyűlésnek pedig ez a célja.

A parlamenti őrség jellege.

Budapest, június 16.

Hirül hozták, hogy a kormány, illetve a házelnökség a nyár folyamán, — azokra a kellemetlen incidensekre való tekintettel, amelyek ismételen felmerültek — a parlamenti őrség katonai jellegét megszünteti és rendőr-, illetve csendőrtisztekkel pótolja.

Erre nézve Beöthy Pál elnök a következőképp nyilatkozott:

— A hírek abszolúte nem igazak. Nekünk kellene elsősorban tudni a dologról, a kérdés azonban egyáltalán szóba sem került,

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzemek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületeinket.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 16.

A képviselőház ma délelőtti ülésén a becsület védelméről szóló törvényjavaslat volt a napirend legfontosabb pontja. A munkapárt nagy számban jelent meg az ülésen. Mikor tizenegy órakor megnyitották az ülést, vagy 150 képviselő volt jelen az ülésteremben és a folyosókon, ahol különösen élénk volt az élet.

Az ülést tizenegy órakor nyitotta meg Beöthy Pál. Jelentést tett arról, hogy a Török Kálmán ellen tett összeférhetlenségi bejelentést visszavonták, majd Mayer Ödön referált a mentelmi bizottság tegnapi üléséről.

Báró Harkányi János keresk. miniszter a debrecen—nyirbátor és pozsony—aligai vicinális építésére törvényjavaslatot nyújt be.

Sipeky Sándor ismerteti az állami szabályozás alá nem eső folyók kártétele elleni munkákat.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadja.

Ezután a statisztikai hivatal munkatervéről tesznek jelentést. Hoványi Géza ismerteti az ügyet, részleteiben.

Hantos Elemér kifogásolja, hogy a könyv nehézkes és sok benne a felesleges. Javasolja, hogy népszerű kiadásban jelenjen meg a könyv.

Varga Gyula államtitkár válaszol, hogy az évkönyv beosztása formákhoz van kötve, de jövőre népszerű kiadást is adnak ki.

Balogh Jenő igazságügyminiszter elismeri, hogy az ügyvédképzés reformra szorul, s kijelenti, hogy a jogi szakoktatás reformjáról szóló javaslatokat, a kultuszminiszter ősszel már beterjeszti.

Következik az egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló 1912. évi VIII. t. c. 1. és 2. §-át kiegészítő törvényjavaslat.

Nemes Zsigmond elfogadásra ajánlja.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Ezután a becsület védelméről szóló javaslatot tárgyalták, melyet Heinrich G. előadó ismertetett.

A Ház általánosságban s miután két kisebb módosítást tettek az egyes pontoknál, részleteiben is elfogadta.

Felolvasták az interpellációs könyvet, melybe Hegyi Árpád jegyzett be interpellációt a holnapi ülésre.

Ezzel az ülés fél 2 órakor véget ért.

Albánia összeomlása.

Eddig érkezett táviratok még nem erősítették meg az olasz lapok ama hírét, hogy Durazzó a felkelők kezébe került. Annyi azonban bizonyos, hogy a fejedelem helyzete rendkívül szomorú. Durazzó védelmét megnehezíti az a körülmény, hogy a fejedelem a Durazzóban elhelyezett ágyuk egy részét Alessiába vitette, hogy ezek arra az esetre, ha a felkelők megtámadnák Durazzót, ne kerüljenek az ellenség kezére.

Letartóztatták a polgármestert.

Durazzó montenegrói születésű polgármesterét, Gyogyevicsét, letartóztatták, mert az ellene elhangzott vád szerint Szerbia javára kémszolgálatokat teljesített és lázadást akart szervezni a felkelők ellen foganatosított katonai intézkedésekkel szemben.

Durazzó ostroma.

A londoni Morningpost jelenti Durazzóból: A felkelők még nincsenek a város birtokában. Később este a felkelők újabb támadást intéztek a város ellen. A harc minden vonalon a legnagyobb elkeseredéssel folyik. A harcban most már az osztrák-magyar és olasz katonai különítmények is részt vesznek. Részletek a harc kimeneteléről még nem érkeztek.

A munkások demonstrációra készülnek.

A legutóbbi városi közgyűlésen Ágoston Péter indítványt terjesztett elő az iránt, hogy úgy a közbűgőhid, mint a munkások építését, tekintet nélkül az esetleges felebbezésre, azonnal kezdesse meg a város, hogy a munkanélkülieknek mielőbb munkát adhasson.

Nagyvárad város tanácsának javaslatára a közgyűlés dr Ágoston Péter indítványát mellőzte, de utasította a törvényhatóság a tanácsot, illetve a polgármestert, hogy a munkák kiadására vonatkozó közgyűlés határozatával együtt, a 3.300.000 koronás kölcsön jóváhagyását is sürgősen eszközölje ki a miniszternél.

Es sajnós, ez az egyetlen helyes állapot volt a törvényhatóság részére, amelyet elfoglalhatott.

Ugyanis a város pénztára üres, abból még egy heti munkadíjat sem lehetne kifizetni, ha az építést megkezdhenék.

Hiszen úgy a vágóhid, mint a munkások építése tisztán és egyedül az újabb kölcsönből nyerne fedezetet. Ha a kölcsönt nem kapja meg a város — nincs építkezés. Ez a szomorú valóság.

Már pedig a kölcsön dolga még most sem dől el, sőt olyan hírek keringenek, hogy nem is lesz belőle semmi, mert a miniszter nem akarja jóváhagyni a kölcsön felvételét.

Tehát józan észszel nem is lehetett volna elfogadni az Ágoston Péter indítványát, mert az nem lett volna egyéb, mint a munkások félrevezetése, hogy azonnal munkát kapnak s a végeredmény mégis csak az lett volna, hogy nem kezdenek meg az építkezést, mert erre a célra a kölcsönön

A SZINHÁZ.

— Irta: Papp Jenő. —

A vidéki színház mindig meg kell hogy maradjon Thália templomának. Soha nem szabad egészen rásütni, hogy üzlet, mert akkor nagyon sokat és nagyon jól követelünk tőle. Maradjon csak a kultúra kopott zászlaja alatt, ápolja és éléssze azt a közmelegyőződést, hogy a provinciában ő a kultúra leghivatottabb öre, neki hivatása a művészet terjesztése, egyedül ő tartja fent a művészetet vidéken, egyedül ő teremthet összeköttetést a nagy irodalmi centrumok és a kisváros szomszagos közönsége között.

Meg kell hagyni a színháznak ezt az illúzióját úgy a közönség, mint a színigazgatók szemében, mert különben a régi jó színház elveszti közönségének nagy részét, az emberek pedig haragszanak, ha megfosztják őket egy-egy nemes illúziótól. Eléggé bosszantó, hogy Nagyváradon még így kell nézni a színház hivatását, de a korrupció mellett annyira gyengék az ízlés irányítói, annyira maguknak élők, hogy egyelőre csak kellemetlen konfliktusok és rosszakaratu

félremagyarázások keletkeznek, ha valaki többet követel, mint amennyit a régi recipe szerint a színház ad.

Minden az irányító emberektől függ. Rossz pénzviszonyok mellett is hihetetlen összegeket lehet keresni. Mert mindig és mindig ezt vágják az ember fejéhez, hogy nem lesz rá publikum, nem kell a kutyának sem!... Ugye most mindenki arra gondol, hogy az operaelőadásokra célzunk?... Nem. Ez a mosolyogni való, hogy mikor az ember komoly értékes dolgokat követel, akkor Nagyváradon a publikum legnagyobb része az opera-előadásig emeli a fantáziáját. Furesa és szomorú. Pedig mindenki fázik a vidéki opera-előadásoktól. A közönség is, meg a kritikusok is. A közönség azt mondja, hogy na, ezek a vacak lapok már megint megbolondultak, már megint olyan unalmas dolgokat követelnek!... Az a pár agyonszidott ember pedig, aki direkté lázasan megy el a színházba, még lázasabban siet távozni. Mert az operákat — hagyjuk el már ezeket kérem, — hiszen se hang, se díszlet, se szce-

nikai ötletünk nincs hozzá! — kinpadra huzzák a vidéki színpadokon. De azért hála a direktor áldozatkészségének!... Mert egy opera-előadás nagy luxus, nem fizeti ki magát.

Hát minek is bántjuk. Minden évben operákat kiveszekedni — ez ugyebár szégyenletes állapot. Ma, amikor Reinhard csodákat csinál a színpadon, amikor az ember beleszédül a külföldi lapok illusztrációiba, amelyek hozzánk röpitik a modern színpadi élet ismeretlen szépségeit, — akkor fájdalmas dolog az opera-előadások sürgetésénél és lanyha gunyolásánál vesztegelni.

Ne higgye azt a színház, hogy ő miszsiót teljesít, mert akkor a legrozogább ambíciót is tiszteletben kell tartanunk. Hanem nézzen szét friss erők után, vegye úgy a dolgot, hogy ő a legöregebb konkurrens, akinek két kézzel siet segítségére mindenki, kezdve a polgármesternél és végezve a lapoknál, hogyha látják, hogy akar valamit. Mennyire kívánatos volna ebből a szempontból egy második színház, amely az öregebbet tűzbe hozza az elevenségével. De az

ZAUDERER

Erdély és Biharmegye legnagyobb posztó divat-
áruháza Nagyvárad Zöldfa-u. 1. Moskovits palota.

Telefon 11-15. szám.

Telefon 11-15. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a nyári idény újdonságai
férfi és női gyapjuszövetek,

valamint luszterek (minden színben), tennisszövetek, nyers selyem, mosó és hazai szőttés vásznak. Állandó nagy raktár egész ruházati és reverenda szövetekben, valamint billiárd-posztókban.

kívül mi sem áll rendelkezésre s a szó legteljesebb értelmében a folyó és rendes kiadásokat is alig képes a házi pénztár kifizetni.

Csupán ez az egy ok, de fontos ok indította a közgyűlést arra, hogy az Ágoston Péter indítványát elvessék, nem pedig az, amit igyekeznek feltüntetni.

A törvényhatóság minden tagja érzi a munkásság megdöbbentő helyzetét, de éppen a város nyomoruságos helyzete miatt nem segíthet, csak ha az új kölesönt tényleg megkapja. Megvalósíthatatlan, hiu biztatásokkal azonban nem lehet segíteni a nyomorgók helyzetén.

Mintegy helyi lapban olvassuk, a munkások ma, kedden a polgármester elé vonulnak, hogy demonstráljanak tömeges megjelenésükkel s az építkezések megkezdését követeljék s demonstráljanak mindaddig, míg munkát nem kapnak.

A munkások elkeseredését még csak megértjük, de hibáztatjuk s kortesfogásnak tartjuk azt, hogy lehetetlen dolgokba akarják belevinni a munkásokat, mikor jól tudják a munkások irányítói, helyesebben félrevezetői, hogy pénz nélkül nem lehet építeni, pénz pedig most egyáltalán nincs, sőt az sem bizonyos, hogy a városi pénztárban mikor lesz.

Vagy ez is a radikális párt népszerűsítésének a programjába tartozik?

Andrássy nyilatkozata. Andrássy Gyula nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy pártja nem tart nexust csak a függetlenségi, a nép- és a demokrata párttal. Ebben a triászban fog működni az alkotmánypárt.

a baj, hogy két színházat nem birunk elartani.

Egész év folyamán *becsületos* törekvéseket láttunk a színházban a direktor részéről. Becsületesen elhozta az operetteket, drámákat, vígjátékokat, sőt utat mert nyitni törekvő tehetségeknek is. Ez mind érdem. De nem minden. *Erdélyi* Miklós tiszteletreméltó munkásságot fejt ki, sokat fárad, ott áll a festő mellett a festőteremben és ott javítgat a próbák alatt a színpadon is. — De eltagadhatatlan, hogy frissesség, merészség, eredeti ötletek, tehetségek nevelése, önálló művészi élet kifejlése dolgában Kolozsvár, Pozsony, Szeged és Arad régen Várad feje fölé nőttek. Őszintén megvalljuk, hogy szép hazugságoknak tartjuk azokat a híreket, amelyek országszerte keringnek Váradról. Váradon ma az újságokban és a kávéházakban rendeznek irodalmi matinékat. Beharangozzák egy hónappal előre a legnagyobb reprezentációs irodalmi estélyt, aztán — nem tartják meg és egyonhallgatják. Ez az, ami legjobban jellemzi a váradi embereket.

Aki figyelni a vidéki lapokat, az láthatja, hogy a pozsonyi társulat budapesti vendég-

Háboru előtt.

A török-görög konfliktus.

Konstantinápoly, jun. 16.

A nagyvezér tegnap fogadta a diplomáciai kar tagjait. Általánosan feltűnt, hogy a fogadásnál a görög követ nem jelent meg.

Trieszt, június 16.

Faud Said basa török generális a „Piccoló” egy munkatársa előtt azt a kijelentést tette, hogy Törökország és Bulgária között már hónapokkal ezelőtt szerződés jött létre, amelyben Bulgária kötelezte magát arra, hogy egy török-görög háboru esetén a bolgár territóriumon szabad átvonulást enged a török csapatoknak.

Athén, június 16.

Az athéni távirati iroda jelenti: A minisztertanács tegnap délután összegyűlt és foglalkozott a helyzettel. A minisztertanács felolvastak több kisázsiai táviratot, melyekből kitűnik, hogy a görögök üldözése nemcsak, hogy nem csökkent, hanem igen nyugtalanító mértékben fokozódik. Magának Talaad bégnék szemeláttára üldözik és kinnozzák a görögöket. *A porta válasza a görög jegyzékre még nem érkezett meg. A helyzet állandóan komoly.*

Konstantinápoly, június 16.

A Csataldzsába küldött polgári felügyelő táviratozza, hogy sikerült a rendet helyreállítani. A sajtóiroda megcáfolja az athéni távirati iroda ama jelentését, hogy az új alvali-i angol konzul birtokát kifosztották. Az ottani polgári kormányzó távirata szerint az alvali-i alkonzulnak nincs is Alvaliban birtoka. Azok a hírek, hogy a város körül van zárva ostromló csapatokkal, szintén

szereplésével nem csaptak olyan lármát az ottani lapok, mint Nagyváradon, ha egy színész nő véletlenül izléses ruhát csináltatott. Milyen szerencse, hogy vannak és voltak és hisszük, hogy lesznek is igazi tehetségeink, művészek, akik forradalmat kavarnak föl egy-egy alakításukkal. Örömmel köszöntjük ezért az év végén *Tóth Elek*et, *Sik Rezső*t, *Szarvassy Somát*, *Tompa Bélát*, *Gróf Lászlót* és *Medgyaszay Jenőt*, akik eddig minden színpadon művészt adtak. A hála kérésére keményedik *E. Kovács Mariskával* szemben, aki ritkán csillogtatja tehetségét a lámpák előtt. Hálásak vagyunk *T. Pogány Jankával* szemben, akinél eredetibb és pompásabb komikája Budapestnek sincs. A távozók közül *Szentgyörgyi Mártha* mindig vissza fog ide vágyódni, mert itt értették meg őt igazán. *Étsy Emmának* szűk volt a váradi keret, sajnáljuk, hogy megy, de nagy önzés volna azt kérni tőle, hogy itt éljen örökké. Valóban Várad megfeledezett arról a hivatásáról, hogy tehetségek szárnybontogatója lett, üres itt az élet és éjjélkor már olyan kihalt és csöndes a Bémer tér, mint 365 napon keresztül a váradi muzeum.

valótlanak. Szmirnából érkezett jelentések szerint kifosztották a Delle Publique hivatalos helyiségeit és brutalizálták a muzulmánokat.

A Kuria megsemmisítette a Barát—Fehéri pör ítéletét.

Másfél hónappal ezelőtt tárgyalta a budapesti esküdtbíróóság azt a rágalmazási sajtópört, amelyet az ügyészség indított Barát Armin panaszára Fehéri Armand, a Pesti Hírlap munkatársa ellen. Az esküdtszéki tárgyalás tudvalevőleg Fehéri Armand felmentésével végződött.

Az ügyészség semmiségi panaszszal élt.

Tegnap tárgyalta a Kuria a semmiségi panaszt. Az előadó dr Magyar István volt, a közzéadott dr Ligetkuty Iván koronaügyész-helyettes, a védelmet pedig dr Ráth Endre látta el.

Az ügyész három oknál fogva terjesztett elő semmiségi panaszt.

1. Azért, mert a valóság bizonyításánál a vád előterjesztését mellőzte a törvényszék; 2. mert a kérdéseket szabálytalanul tette fel a bíróság; 3. mert nincsenek olyan tények megállapítva, amelyek a valóság bizonyítására alkalmasak lennének.

Az előadó ismertetette a vád bizonyítási előterjesztését. Hangsúlyozta, hogy dr Nagy Béla királyi ügyész, aki a vádat képviselte, nem ellenezte a védelem bizonyítási indítványának elfogadását, de azon állásponton volt, hogy azok a levelek, amelyekben Barát Armin pénzt kért Pallóstól, a nyugták, amelyek ezen pénzek kiszolgáltatására vonatkoztak, azok Barátnak nem mint közhivatalnoknak voltak a tényei, hanem két jóbarátnak egymással folytatott levelezése.

A védelem viszont kérte Pallós Ignác kihallgatását a temesvár—varjasi vasut ügyében véghezvitt állítólagos kijárásnak a bizonyítására, továbbá annak a tényállásnak a bizonyítására, hogy a minisztertanács egy ízben elhatározta a pályaudvarok kitélepitését és az erre vonatkozó jegyzőkönyv lefordítását Barát Arminra bízta. Barát pedig — amint a védelem mondja — tudomást szerezve a közgazdaságilag fontos kormányhatározatról, Pallóshoz szaladt, közölte vele a dolgot és egyben ajánlatot tett neki, hogy az érdekelt vidéken telkeket kellene vásárolni, ami nagyon jó üzlet lenne. Ennek bizonyítására felajánlotta a védelem Wekerle Sándor volt miniszterelnök kihallgatását, továbbá az idevonatkozó minisztertanács jegyzőkönyvének beszerzését, azonkívül annak a ténynek megállapítását, vajjon Barát Armin volt-e megbízva a jegyzőkönyv lefordításával és végül Pallós Ignácnak a kihallgatását. A törvényszék azonban ezt nem rendelte el — állapítja meg az előadó.

A referáda további során ismertetette dr Magyar István előadó a bizonyítási eljárás lefolyását, Barát Armin ismeretes pénztkérő bizalmas leveleit.

Délben félegykor hirdette ki Tarnay János elnök a Curia végzését, a mely a büntető perrendtartás 384. §-ának 9. pontja és az új esküdtszéki eljárás 29. §-ának 4. pontja alapján megsemmisítette az esküdtbíróóság ítéletét és az esküdtbíróóságot új eljárásra utasította.

A „Kolozsvári Kristály” Gözmosógyár üzlethelyiségét
Szalárdi-utca 9. szám alá helyezte át.
 (Rosenzweig fűzőipar épület)

Ruhafestés. — Vegytisztítás. — Gözmosás.

A Curia sérelmesnek találta a törvényszéknek azt a végzését, a mellyel a pályaudvarok kihelyezésére vonatkozólag bizonyítási előterjesztést mellőzte s a valódiság bizonyítását nem rendelte el.

Itéletidő egész Európában.

Óriási vihar, száguldott végig Európa nyugati államain és rengeteg kárt okozott nemcsak vagyonban, hanem emberi életben is. Különösen nagy volt a veszedelem Párisban, ahol az áradás oly hirtelen lepte meg a várost, hogy sokan a vízbe fulladtak. Angliában a villámesapás oltotta ki több ember életét.

Árviz Párisban.

Páris, június 16. Emberemlékezet óta nem volt Párisban ilyen heves zivatar. A felhőkből óriási víztömegek szakadtak a városra. A mélyebben fekvő városrészek igen rövid idő alatt víz alá kerültek. A víz az utcáiról behatolt a pincébe és az alacsonyabban fekvő lakásokba és a lakók a legnagyobb sietséggel kénytelenek voltak az emeletekre menekülni. Az utcákon és a földalatti vasutakon egyszerre megakadt a forgalom, a villámesapás is igen sok helyen okozott nagy károkat. A Rue de la Boatieben leszakadt a járda, mintha elvágták volna az utcát a házaktól és egy tíz méter hosszú mély szakadék támadt. A mély árokba igen sokan estek bele, az árok széléről nagy földtömegek omlottak rájuk és az utcán patakokban folyó víz is beomlott.

A tűzoltóság rögtön hozzálátott a mentéshez. Öt embert halva huztak ki az árokból. Hogy más áldozatok is vannak-e a városban, még nem tudják, minthogy azonban az utcán sokan jártak, azt hiszik, hogy többen is szerencsétlenül jártak. A Place Saint Augustine-en szintén szakadék támadt, a melybe egy autotaxi zuhant bele. A soffőr eltűnt és meghalt. Az autóban ülő nők is.

Belgiumban.

Brüsszel, június 16. Vasárnap délután egész Belgiumban hatalmas égiháború volt, amely nagy pusztítást okozott. Sok embert a villám sújtott agyon. A brüsszeli városnegyedben öt ember esett a villámesapás áldozatául, Marcheban a villám hat lakóházat felgyújtott. Lüttich kerületben a víz másfél méter magasan áll az utcákon. A vetéseket a jégeső teljesen tönkretette. Gyümölcsösökben nagy károkat okozott.

Vihar Angliában.

London, június 16. Hatalmas zivatar és vihar dühöngött tegnap London déli részén. Délben még gyönyörű idő volt és ebben bizva, Londonból igen sokan kirándultak a Wandsworth-ligetbe, akik aztán, mikor a zivatar kitört, a fák alá menekültek. A villámesapás több fát széthasított s a fák alá menekült kirándulók között borzalmas munkát végzett. Egy férfit, egy asszonyt és négy gyermeket megölt a villámesapás, két felnőttet súlyosan és tizenkét embert könnyebben megsebesített.

Levishamban a villám letörte a templom tornyának kőkeresztjét s a lezuhanó kereszt átszakította a templom tetejét és nagy károkat okozott.

Lovag Gottschlig Ágoston csödben.

Budapesten és Bécsben nemrégiben vilámesapásként sújtott le lovag Gottschlig Ágoston anyagi romlásának híre. A két főváros legelőkelőbb társaságában is szívesen látott, milliomos hírében álló „grand seigneur”, a hatalmas Dréher-család közeli rokona és bizalmasa: lovag Gottschlig Ágoston csödbe került. Két kézzel szórta a pénzt még akkor is, amikor nem volt. Sorsát nem kerülhette el. Most érkezett: lovag Gottschlig Ágoston csödben van.

Gottschlig nevét az Ujházi Ede képével forgalomba hozott plakátja tette híressé. Már hosszú éveken át volt tea-, rum- és szesznagykereskedése, illetve gyára a fővárosban.

Három év előtt üzletét és gyárát részvénytársasággá alakította át, de már akkor Gottschlignek százezrekre rugó privátadóságai voltak. Végrehajtások és a perek egész légiója indult meg ellene. Végre is Gottschlig csödböt kért maga ellen, amit el is rendeltek.

Nem sikerült verseny.

Kidölt lovak. — Nagyváradra csak két fogat érkezett be.

Nagyon szépen ígérkezett a szolnoki urlovasok távhajtó-versenye. Tegnap kellett volna beérkeznie kilenc fogatnak Nagyváradra, de már Debrecenbe is csak négy hajtott be. A többi utközben kidölt s így feladták a versenyt.

Meglehetősen érdeklődéssel várták tegnap Nagyváradon a versenyzőket. Mint Szolnokról jelentették; már ott rossz auspiciumok közt indultak el. Csak hatan állottak starthoz.

Az indítást Kővér János szövetségi elnök végezte. Az utvonal, amely 495 kilométer hosszú, a következő: Szolnok—Debrecen—Nagyvárad—Szolnok. Öt napi szakaszokra van beosztva az út. A versenydíjak jelentékenyek. A versenyzők névsora a következő: *Juresák* Lajos fogata, hajtja a tulajdonos; kengyeli ménes fogata, hajtja *Baghy* Gyula; kengyeli ménes fogata, hajtja báró *Hámos* Antal; *Olasz* Elemér fogata, hajtja a tulajdonos; *Hanzély* János fogata, hajtja báró *Köhner* Villy; báró *Solymossy* Jenő fogata, hajtja *Reisenbacher* Aladár.

Debrecenbe már nem érkezett be sem a Köhner báró fogata, sem a Solymossy. Váradig pedig *Juresák* fogata maradt el, *Olasz* Elemérnek pedig utközben megdőglött egyik lova. Így aztán csak a kengyeli ménes két fogata robobott végig a várad utcákon délután fél 3 órakor. Persze nem volt az a robusztus, inkább nagyuri ügetés.

Mert az út olyan fárasztó, hogy a lovak nem bírják ki. Nagy is az út, meg rossz is. A szolnoki egyesület bizottsága a városháza előtt fogadta a két fogatot. De ezek közül is csak egyiket fogadták el. A másik — amelyiket báró Hámos Antal hajtott olyan rossz kondícióban jött be, hogy nem akceptálták.

Igy aztán most már egyetlen egy versenyző fut az ötezer koronás első díjért. Nem is fut, hanem lassan kocog, mert hiszen, nincs vetélytársa. *Baghy* Gyula, az egyetlen versenyző vigan pipázhat a bakkon, míg Szolnokra ér.

Mint látható, a verseny nem sikerült. Az egyesület nagyon nagyra tervezte és rosszul rendezte. Ennél okosabbat is gondolhattak volna. Mert ez így állatkinzás. Még majd az Állatvédő egyesülettel gyúlik meg a bajuk.

Tegnap este a Rimanóczy-étteremben banket volt az urlovasok tiszteletére. A lemaradt versenyzők egymásután vonattal érkeztek Váradra. S mint a banketnél kiderült, még báró Solymossynak, báró Köhnernek és a kengyeli ménesnek is megdőglött egy-egy lova. Kevés remény van arra, hogy *Bagy* Gyula beérkezik fogatával Szolnokra.

Főbe lőtte magát az Udvari-kávéház bérlője.

A várad kávéházak nem hogy apadnának, de a rendőrségnek kell zene-ellenes rendeleteket kiadni, hogy valamiképp visszafojtódjék a tomboló éjszakai élet. Szegény éjszakai élet! . . . Kong minden kávéház már éjfél után.

Nem kell ide főkapitányi rendelet. Csend van már mindenütt éjfélkor. Minden kávé panaszkodik a rettentő rossz viszonyokra és egymásután fognak tönkre menni a szép luxuskorezmák.

Nem jó világ járt az Udvari-kávéházra sem.

A csinos café évek óta küzd az elbukás veszélyével és sok gazdát cserélt. Az utóbbi időben *Markovits* Kálmán vezette nagy ambícióval, de úgy látszik, hogy a legjobb akarat mellett sem lehetett elkerülni az anyagi zavarokat.

Ugyanis tegnap délután 4 órakor a Diana-fürdőben *Markovics* Kálmán főbe lőtte magát. A hatvan körül járó kávést a legnagyobb lelki viharok vezethették az öngyilkosságig, mert hátrahagyott leveleiből sugárzik a jóakarát és a becsületes megoldás kívánsága.

Délután három órakor ment a fürdőbe. A lövés zajára *Mille* Lajos fürdős sietett elsőnek a kabinba és *Markovics* ott találta a diványon. Jobb halántékán szivárgott a vér, ujjai görcsösen szorongatták a revolvert.

A mentők már halva találták. A kis asztalkán négy levél hevert, melyek közül egy a feleségének, egy a rendőrségnek és kettő két barátjának szólt. A rendőrségnek címzett levelet *Bodó* László ügyeletes rendőrtiszt bontotta fel. Azt írja benne *Markovics*, hogy anyagi zavarok kergették halálba.

Feleségétől, akit rendkívül megrendített férje véres tette, melegen búcsuzik. A rendőrségnek szóló levélben megnyugtatta a főpincért, hogy óvadéka felől ne nyugtalanodjék, ott van feleségénél, bármely percben átveheti.

A hullát az izraelita hitközség szállította el a fürdőből.

A király egy zászlószentelésén Bécs, június 16.

(Saját tud.) Ófelsége esütörtökön fog először szerepelni betegsége után a *Ferenc József* katonai akadémia zászlószentelésén.

..HIREK

*** A biharmegyei függetlenségi párt megalakulása.** A megyei függetlenségi párt tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését, melyen Papp-Szász József elnökölt. Az ülés megnyitása után az elnök hangoztatta a párt újjászervezésének fontosságát. Majd Kerekes Elek a párt főjegyzője ismertette a szervezkedés módozatait. Végül Papp-Szász József bejelentette, hogy a megyegyűlésen indítványt fog benyújtani a tisztviselők és az államosítás ügyében. Az ülésen nagyobb részt a nagyváradi függetlenségi párt tagjai jelentek meg, akik melegen üdvözölték az új alakulást. Szóvalatték a közgyűlésen a Szegfü-féle II. Rákóczi Ferenc művet és elhatározták, hogy az akadémia magatartása miatt elitélő határozatot hoznak.

*** A katonák aratási szabadságán.** A katonák egy részét, a földműveléssel foglalkozókat, nagy öröm érte. Viszontlátják, ha csak rövid időre is akáclobos falujokat. Három hétig nem parancsol nekik a káplár, a firer ur, sőt még a kapitány ur sem. Három hétig élvezni fogják a szabadságot, az otthon melegségét, az aranyos mezőt, igaz, hogy dolgozni mennek haza, elvégezni, vagy segíteni az aratásban. Minden földműveléssel foglalkozó katona június 27-től kezdve kiveheti a három heti szabadságát, de augusztus 8-ára mindeniknek újra be kell vonulnia szolgálattételre, folytatni tovább a kemény, de mégis csak szép és megszokott katonáéletet, míg csak le nem telik ez a három esztendő.

*** Biharvármegye a hármasszövetség mellett.** A vármegye törvényhatósága ma, szerdán tartja rendes nyári közgyűlését. Ezt megelőzőleg tegnap délután a Pannoniában értekezletet tartott a munkapárt. Az értekezleten elég kevesen jelentek meg. Pontban öt órakor Pally Lajos bejelentette, hogy Szennyogh Szaboles pártelnök betegségére való tekintettel nem jelenhet meg az értekezleten, miért is indítványozza, hogy az ülés vezetésére korelnököt válasszanak. Az értekezlet egyhangulag Száhlender Károlyt választotta, aki megnyitván az ülést, Pally Lajost kérte fel a napirend ismertetésére. Pally Lajos a megyei közgyűlés tárgysorozatának áttanulmányozása után bejelentette, hogy mindössze egy tárgy van, mely esetleg a párt álláspontját provokálja és ez a Tordaaranyosvármegye átírata, melyben a hármasszövetség fenntartása ügyében való állásfoglalást kéri Biharvármegyétől. Tekintettel arra, hogy a vármegye közgyűlése nem szokott ilyen közügyekkel foglalkozni, leghelyesebb volna a tárgy felett napirendre térni. Mindazonáltal javasolta, hogy ha már Biharvármegye állásfoglalását kéri, határozza el az értekezlet, hogy Magyarország jól felfogott érdekére való tekintettel, a hármasszövetség fenntartása mellett nyilatkozik. A értekezlet a javaslatot magáévá tette. Végül bejelentette Pally, hogy Dobsa Sándor álmosdi gyógyszerész belépett a munkapártba. Ezzel az értekezlet véget is ért.

*** Köszönetnyilvánítás.** Ujfalussy László a Népszövetségi Otthon könyvtárának 6 drb. értékes könyvet adományozott. Fogadjja érte leghálásabb köszönetünket. A Népszövetségi Otthon előljárósága.

*** A kalocsai érsek bucsuja a győri egyházmegyétől.** Dr Várady L. Árpád kalocsai érsek vasárnap este bucsulakomára hívta meg a győri püspökvárba a hatóságok fejeit, továbbá a papságot és a hivek vezető embereit. A vacsorán emelkedetthangu felköszöntők fejezték ki azokat az érzelmeket, amelyeket a válás pillanatában egyrészt a bucsuzó főpásztor, másrészt az elárvuló egyházmegye éreznek. Az első felköszöntőt Mladoniczky Ignác e. püspök mondotta, aki a káptalan és a papság nevében bucsuzott el az érsektől. A bucsuzó érsek mondott ezután köszönetet mindazoknak, akik főpásztori működésében támogatták. Így a törvényhatóságoknak, a székeskáptalannak, papságának és hiveinek, a társadalomban kivétel nélkül mindenkinek, akik közreműködésükkel, szeretetreméltó figyelmükkel számára az itt eltöltött három esztendő élete legboldogabb éveivé tették. E három éven át a legteljesebb harmónia volt közte és a város társadalmá közt. Hó óhaja, hogy ez az együttérzés időtlen időkig megmaradjon. Szodfried József főispán és Wennes Jenő udv. tanácsos, polgármester a vármegye és a közönsége nevében, Kramolin Viktor pedig a hivek nevében bucsuzott el a főpásztortól. A távozó főpásztor a győri kisedvédő egyesületnek 4000 koronát, a győri Orsolya-rendi zárdának 6000 koronát adományozott. Várady L. Árpád dr kalocsai érsek tegnap délelőtt utazott el Győrből Budapestre és ezuttal véglegesen megvált eddigi székvárosától és egyházmegyéjétől.

*** Pályázat posta-távirda gyakornokjelölti állásokra.** A m. kir. posta-távirda és távbeszélőnél gyakornokjelölti állásokra pályázatot hirdetnek. Ezen állásokra csakis azok az ifjak pályázhatnak, akik főiskolát, középiskolát, vagy ezekkel egyenrangú más tanintézetet sikeresen elvégeztek, 18-ik életévüket már betöltötték, 25-ik életévüket azonban még meg nem haladták, továbbá magyar állampolgárok. A feltételnél előnyben részesülnek azok, akik jogvégzettséggel bírnak. A sajtóközleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat folyó évi július hó 15-ig ahhoz képest, hogy a pályázók hol óhajtanak alkalmazást nyerni, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyváradi, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy a zágrábi posta- és távirdaigazgatóságokhoz nyujtsák be. Ezenkívül folyó évi július hó 20-ig az illető posta- és távirdaigazgatóság vezetőjénél személyesen is jelentkezni tartoznak oly célból, hogy gyakornokjelölti állásra való alkalmas voltukról már előzőleg meggyőződni lehessen. Bővebb részletek megtudhatók a postaigazgatóságnál.

*** Nem tárgyalják az ellenzék indítványát.** A Tiszántúl tegnapi számában megírta, hogy Pap Szász József és még két társa indítványt adtak be a vármegye törvényhatóságához a közigazgatás államosításával kapcsolatban. Az indítvány további sorsa iránt érdeklődés indult meg. Tegnap a második szakosztály tartott ülést a megyeházán. Mint utolsó szakosztálynak, feltétlenül kellett volna a dologgal foglalkozni és arra a javaslatot megtenni. A szakosztály ügyének letárgyalása után azonban az elnök be-rekesztette az ülést anélkül, hogy szóba is került volna az indítvány. Illetékes helyről nyert információk szerint a javaslattal a mai megyegyűlés egyáltalán nem foglalkozhatik, mert annak benyújtása nem történt szabály szerint. Az ide vonatkozó intézkedé-

sek ugyanis úgy rendelkeznek, hogy minden indítványt a közgyűlés előtt legalább 24 órával kell bejelenteni az elnökségnek. Az indítványokat rendszerint a főispánokhoz szokták küldeni. Miskolczy Ferenc dr. főispán, valamint Fráter Barnabás alispán egyáltalán nem tudtak a dologról. Ma tehát nem foglalkozhatik vele a törvényhatóság. Legjobb esetben az esetleg tartandó rendkívüli megyegyűlés, vagy pedig majd csak a szeptemberi közgyűlés tárgyalhatja az indítványt. Tekintettel arra, hogy a beadvány tulajdonképpen a tisztviselők pragmatikájával foglalkozik, akkor sem veszít aktualitásából. Lehetséges, hogy ma az ellenzék a szabálytalan eljárása dacára is fel fog szólalni a tárgyban, akkor azonban az elnöknek jogában áll a szónoktól megvonni a szót. Ily formán a mai megyegyűlés egyáltalán nem foglalkozik a közigazgatás reformjával.

*** Nyugalomba vonuló jegyzők.** Tegnap délután 4 órakor Fráter Barnabás alispán elnöklete alatt a jegyzői igazgató választmány ülésezett a vármegyeháza kistermében. Az ülésen két legrégebb jegyző nyugdíjazás iránti kérelmével foglalkoztak. Marton Lajos madarászi és Oláh Döme berettyócsokaji jegyzők kérték a nyugdíjaztatásukat. Az igazgató-választmány mindkét kérelmet teljesítette is. Végül több jegyző kérte az eltöltött szolgálati idejének a nyugdíjba való beszámítását. Ezeket a kérelmeket is teljesítette a választmány.

*** Károlyi Mihály amerikai utja.** Gróf Károlyi Mihály második amerikai utazásra már legközelebb elindul és a ceglédi választás eredményét meg sem várva, szombat este utazik el Svájcra át Cherbourgba, ahonnan Amerikába hajózik. Kisérete, amely hét függetlenségi képviselőből és Kunfi Zsigmond szociálista íróból áll, 27-én kél utra Budapestről és Cherbourgba csatlakozik hozzá. Az amerikai ut dolgában Barabás Béla lakásán értekezlet volt. Ezen elhatározták, hogy mindenki a saját költségén utazik és az Amerikában esetleg összegyűlő pénzből a költségekre fillért sem szabad fordítani. A képviselők Hamburgból a Vaterland nevű hajón indultak.

*** Katasztrófális földomlások.** Párisban égháboru volt, mely súlyos szerencsétlenségeket idézett elő. A nagy víztömeg számos helyen földesuszamlásokat okozott. A Saint Augustin városrésznek egyik pontján egy autotaxi a sofförrel és az autóban ülő hölgygel együtt a mélységbe zuhant. A sofför és a hölgy szörnyethaltak. A St. Philippe Roulet-téren a földesuszamlás 150 öl területen történt. A hatás katasztrófális volt. Öt arra haladó ember, akik a zivatar idején egy korcsmába menekültek, a mélységbe zuhantak és a vízbe fultak. A vihar és áradás a gáz- és villanyvezetéseket is megrongálta. A harmadik földesuszamlás a Hausmann boulevardon történt, de nem járt áldozatokkal.

*** Kinevezések a bíróságnál.** A m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére a király dr Böszörményi Béla nagyváradi törvényszéki jegyzőt a borosjenői, dr Jéh Kálmán aradi törvényszéki jegyzőt a nagyváradosi kir. járásbíróhoz albiróvá nevezte ki. Az igazságügyminiszter dr Berzeviczy Jenő budapesti VII ker. kir. járásbírósi joggyakornokot a nagyváradi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

* **A XXV. nemzetközi eucharisztikus kongresszus** július 22—26-áig tartja üléseit Lourdesban. Az Országos Kath. Szövetség most bocsátotta ki a felhívást, melyben valamennyi plébániával tudatja, hogy a XII. Országos Katholikus Nagygyűlés határozata értelmében a magyar csoportot szervezi és ugyanakkor országos zarándoklást rendez. Együttal felirt valamennyi egyházmegye főpásztorához, hogy a püspöki kar 1909—414. számú határozata alapján, mely a zarándoklások rendezését az Országos Kath. Szövetségre bízta, a kongresszust és a szövetség e mozgalmát a lelkeskedő papság figyelmébe ajánlja. A határidő, amely az elszállásolás miatt lehető pontossággal betartandó, június hó 25, a meddig a jelentkezéseket az Országos Katholikus Szövetség (IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső, I. em. Telefon 101—58) átveszi.

* **A II-ik szakosztály ülése.** Biharvármegye állandó választmányának második szakosztálya tegnap ülést tartott *Miskolczy* Ferenc dr főispán elnökle mellett. Az ülésen községi ügyeket tárgyaltak.

* **Gyászrovat.** Mint részvétellel értesülünk, özv. *Tóth* Lajosné szül. *Veres* Vilma, köztisztviselőben álló matróna, f. hó 15-én 67 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytat nagyszámu és kiterjedt rokonság gyászolja. *Veres* Sándor szalárdi jegyző a testvérét vesztette el az elhunytban. A temetés ma, 17-én, d. u. 3 órakor lesz a *Temető-utca* 3. sz. gyásházából.

* **Szent István napja.** Az Országos Katholikus Nagygyűlés már két ízben foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az Urnapján és Szent István napján szokásos körmenet jellege az idők folyamán elmosódott. Ennélfogva mind a XI., mind pedig a XII. nagygyűlés elhatározta, hogy e napokat jóval megelőzően a kormány figyelmének az országos jellegre való felhívását szükségesnek tartja. E határozat értelmében az Országos Katholikus Szövetség a miniszterelnökhöz felterjesztést intézett, melynek hatását a Szövetség jelenlevő képviselői a legutolsó urnapi körmeneten örvendetesen tapasztalták, mert a kormány 3 tagja vett részt, a többi miniszteriumokat pedig magas állami tisztviselők képviselték, a székesfőváros tanácsa részéről hárman és azonkívül az országos intézetek vezetői is megjelentek. Az Országos Katholikus Szövetség a megindított mozgalom előrehaladását örömmel állapítja meg és különös megnyugvással látja, hogy az Országos Katholikus nagygyűlések határozataiban kifejezett óhaj a Szent István napi körmenet nagyarányú előkészítésévej még inkább teljesebbé válik.

* **A tüzoltó juniális.** A kellemetlen idő dacára jól sikerült mulatságot rendezett vasárnap a nagyváradai tüzoltó egyesület. Délután 4 órakor nagy felvonulás volt a tüzoltó zenekar hangjai mellett és kezdetét vette a konfetti- és szerpentin-csata s a tekeverseny. 8 órakor kezdődött a tombola-játék 114 nyereleménytárggyal, majd ezt követte a kabaré, melynek rendezőit *Kohn* Béla és *Losonczy* Gábort többször lámpák elé tapsolták valamint a többi művészgardát. — Felülfizettek a következők: özv. *Des* Escherolles *K. Sándorné* 20 korona, dr *Medvigy* Gábor, *Boros* Jenő, dr *Adorján* Emil 10—10 korona, *Hungária* cipőgyár 8, *Schönberger* S. 4, *Moskovics* Miklós 4, dr *Markovits* Miksa, *Berger* Sámuel, dr *Weimann* Jenő, dr *Löblé* László, *Német* István, N. N., *Vertán* Antal

2—2 K, *Róber* József, *Balogh* Árpád, *Kecskeméti* Lipót 1—1 K, N. N., N. N. 20—20 fill., N. N., N. N. 10—10 fill., *Silbermann* József 80 fill., *Szentmihályi* István 40 fill., *Gyöngyösi*, *Szidor* Erzsé, *Vári* Lajos, *Ötvös* Mihályné, *Rölich* Lajos 50—50 fillér. Fogadják ezuttal hálás köszönetünket. A rendezőség.

* **Fővárosi tanulók Nagyváradon.** A budapesti VIII. kerületi polgári fiúiskola tanulói közül mintegy 25—30-an tanulmányuton vannak s *Benke* Balázs igazgató és több tanár kíséretében ma, szerdán délután 4 órakor Nagyváradra érkeznek. Megtekintik a Muzeumot, a székesegyházat s bevonulnak a városba s a város nevezetességeit nézik meg. Este a Kath. Kör vendéglőjében vacsoráznak. Csütörtökön a két fürdőt látogatják meg s a délutáni vonattal tovább utaznak *Kolozsvárra*.

* **Biharugra szegényedik.** Síralmas hangú panaszos beadvány érkezett tegnap az alispáni hivatalhoz. Biharugra község előjárósága küldte a panaszt, melyben az ugra—zsadányi utépítéshez való hozzájárulás leszállítását kérte. Az előjáróság elpanaszolta, hogy pár év óta a község állandóan szegényedik. Ez a szegényedés legutóbb a *Schwartz* Ferenc és *Schwartz* Bertalan-féle uradalmak parcellázása által csak fokozódott. A két parcellázott birtokot ugyanis a szomszédos községek lakói vásárolták össze, úgy hogy ma Ugrának semmi haszna sincs belőle. A község lakosainak száma tetemesen apad s e miatt nem képesek oly magas utépítési hozzájárulást fizetni, mint eddig. A szomorú helyzetben lévő község arra kéri a vármegyét az utépítési hozzájárulást szállítsák le és a szomszédos jómódu községek járulékát emeljék fel.

* **Mennyit kaptak a kardalosok?** A legutolsó színházi előadás jövedelme tudvalevőleg a kardalosoké volt. Gyűjtöttek is a városban, de a kettős igyekezet ellenére is csak 870 koronát tudtak összeszedni. Elosztva ezt harminc kardalos között, mindenikre 29—29 korona jutott. Ez elég sovány jutalék, tekintve hogy tavaly is 50—50 koronát kaptak.

* **Tompa Béla szkecsce a Vigadóban.** A Szigligeti színház jeles művésze, a község kedvence *Tompa* Bélája egy ötfelvonásos kinema szkecscest irt, amelyet ma mutatnak be a Vigadó mozgóban. A szkecsce minden tekintetben felülmúlja az összes eddig előadott mozi szkecscest. A mindig ötletes *Tompa* ebben a darabban felülmúlta saját magát. A filmen és a színpadon egymást követik a mulatságosabb mulatságosabb jelenetek. A kuplék, amelyek közismert melódiákra irt a legifjatalabb szerző, nagyon ötletesek. Ma a szereposztás is garancia. *Szentgyörgyi* Márta, *Leöwey* és *Sik* olyan művészek, akik feltétlenül pompás percekert szereznek a községnek. „Az apacs álma“ a címe a szkecsceknak, amely országos körútra indul és előre láthatólag országos sikert is ér el, ami azért is érdekes, mert a felvétel itt készült Nagyváradon. A szkecsceben *Tompa* és *Szentgyörgyi* énekelnek több igen sikerült betétet, melynek szerzője *Mautner* Gusztáv zenetanár.

* **Eladó házak.** Sal *Ferenc*-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a *Páris*-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így uagy haszonnal kecsgetető biztos iövövel bir, 7 lakással, nagy kert és gyümölcséscsél, továbbá *Ritoók* *Zsigmond*-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar megyei Takarékpénztár.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt *Sziehta*, valamint *Tóth* *Zsigmond*-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül *KOHN* *HELEN* kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (*Weiszlovich*-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközség rendelkezésére a legizléesesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

* **Kondor** *Ernő* muzsikál. A *Fekete* *Sas* kávéházban szombaton és vasárnap mutatkozott be kitűnő bandájával *Kondor* *Ernő* az ország legelegánsabb primása, a kiváló nótaköltő. A kávéház zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. Ott voltak *Kondor* régi barátai s a publikum páratlan melegséggel ünnepelte a művészt, aki teljesen fejlett technikával játszik, ura hangszerének s hiressé vált nótáit, éppugy mint a legdivatosabb dalokat, operetteket pompásan muzsikálja. Még nyolc estén hangversenyez a *Sasban*. Tekintve az óriás érdeklődést, jó ha asztalokat előre lefoglal a község.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona. szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása *FEKETE* *JENŐNÉL* *Szent* *János*-utcán *Kis* *Pipa* vendéglő mellett. Telefon 13—70.

x Egy nagy raktárhelyiség a *Szacs*vay-utca 11. számú házban *AZONNAN* kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók *Kossuth*-utca 3. szám alatti irodánkban. *Hungária* cipőgyár rt.

x **Aszódy** *uj* *Kávé*, *Tea* és *Japán* *főlszerelések* üzlete *Rákóczi*-uton a *Csokoládé* *Király* cukorka üzlete mellett van. Központi főüzlet *Kossuth*-utca *Sas*-palota. Nagyságos Asszonyom! próbáljon *Aszódy* 8-féle zamatu pörkölt kávéét vásárolni, mely izre és zamatra utánozhatatlan. Kávéim egytől-egyig nemes fajok. 10 évi gyakorlatomat sokan utánozzák, de hasonló kávé nincs és soha létezni nem fog, mert pörkölési módszerem egyedüli titkom. Üzletembe csakis tiszta dolgokat tartok, egyideűleg ajánlom, hol kakaót isznak, próbáljanak 1/8 kiló *Banán* kakaót venni 50 fillérért. Ezen kakaó a világot meghódította, a *Banán* kakaó természetes édességénél fogva cukor fölösleges. Gyermeknapon személyesen meggyőződtem, hogy a gyermekek mennyire szeretik ezen újabb kakaót. Hízást, vérképzést elősegít. Kizárólagos eladás Nagyvárad és Bihar megye részére *Rákóczi*-uti *uj* *kávé* üzletben és *Kossuth*-utcai főüzletben.

x **Kiadó lakások.** *Szacs*vay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel *AZONNAN* kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi *NOVEMBER* 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x **Petőfi-utca végén** a *Törköly*-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, *Kossuth*-utca 6.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű *Rádium* *Behémi* *Japán* *Roma* hegedű hur különlegességeimről. Gramofon lemez újdonságok *Király*, *Fedák*, *Rózsa*, *Környei*, *Fráter* nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalmok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. *SIMON* *GYULA* *Rákóczi*-ut 22. hangszerkészítő.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6 szám.

x **Eladó** egy eséplégszekrény. Cim a kiadóhivatalban.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**A legszebb
kézimunkák**
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

EGYESÜLETEK

...
Az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák országos szövetségének nagyváradai helyi bizottsága által, folyó évi május hó 31-én rendezett iánemulatság alkalmából, mindazok, kik özvegyeink és árváink alaptökéjének gyarapításához adományaikkal hozzájárulni kegyesek voltak, fogadják ezuton egyesületünk nevében is, a vezetőség hálás köszönetnyilvánítását.

IRODALOM

...
Monsieur Parent. A modern irodalom Boccacciojának, Maupassantnak egy nálunk eddig teljesen ismeretlen hosszabb novellája jelent meg most magyar fordításban: a Monsieur Parent című elbeszélés, a

nagy francia író legfinomabb, legmélyebb és legemberibb dolgainak egyike, egy rendkívül érdekesen, az emberi lélekbe belevilágítóan megírt történet, egy becsületös, derék ember tragédiájáról, a kit megcsalt a felesége s fiát is elrabolta tőle, hogy soha ne tudja, csakugyan az ő fia-e, vagy másé. A novellát Benedek Marcell fordította igen szépen s a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 30 fillér.

„NYILTÉR”

...
Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA
NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

TÁVIRÁTOROK

...
Szaszanov Magyarországon.

Brassó, június 16.

(Saját tudósítónktól.) Szaszanov orosz külügyminiszter és Bratiaun román miniszterelnök Brassóba érkeztek. A határon engedelmet kértek, hogy átjöhetnek-e?! A határrendőrség udvariasan egy autót bocsátott rendelkezésükre, melyen rövid turautat tettek. Majd délután Sinájába utaztak.

—
Uj prelátus.

Bécs, június 16.

(Saját tud.) A pápa Várady Géza táborig lelkészt, aki ezredesi rangot visel, prelátussá nevezte ki.

—
Az amerikai ut.

Budapest, június 16.

(Saját tudósítónktól.) A függetlenségi akció emberei június 24-én indulnak Amerikába. Julius 23-án érkeznek New-Yorkba. Közelebbi programot ezután dolgoznak ki.

VIGADÓ

mozgó variete

Sas-passage.

F. hó 17-étől, ma, szerdától kezdve néhány napig

AZ APACS

ÁLMA Énekes
táncos

kinema-szkeccs 5 felvonásban.

Irtó TOMPA BÉLA.

Lejátsszák:

Szentgyörgyi Márta,
Sik Rezső, Tompa Béla és Leövey Leó
a Szigligeti színház
művészei.

Az előadások kezdete hétköznap este fél 8 és fél 10 órakor.

Teljes 2 órás műsorok. Remek szelíztetők. Buffé. Telefon szám 12-21.

Helyárak: Páholy-ülés 2 K. — fill. — Zsölye 1 K. 20 Támlásszék 80 fill. — III. hely 60 f. — Katonák őrmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

Szünet alatt Detmers Gyula karmester közreműködik.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	13,05
Buza 1915. áprilisra	— — —	13,21
Rozs októberre	— — —	9,39
Zab októberre	— — —	7,85
Tengeri májusra	— — —	7,59
Tengeri júliusra	— — —	7,72
Tengeri 1915. május	— — —	7,38

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	778,50
Osztrák hitelrészvény	—	600,50
4%-os koronajáradék	—	80,—
Osztr. magy. államv.	—	683,—
Jelzálogbank	—	401,—
Leszámitoló és pénzváltó	—	490,—
Hazai bank	—	275,—
Magyar bank	—	486,—
Keresk. bank	—	3570,—
Rimamurányi	—	611,—
Salgótarjáni kőszén	—	682,—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1003,—
Közuti vasut	—	584 25

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

1374—1914. számhoz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1914. évi V. 1840—1. számú végzésével Dr. Lichtenberg Pál ügyvéd által képviselt Nemzeti baleset bizt. r.-t. felperes részére alperes ellen 100 korona követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 700 kor. becsült ingóságokra a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik annak a felülfoglaltatott követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Rimánóczy-utcai házában leendő megtartására határidőül 1914. év június hó 17. napján délután 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1914. évi május hó 26. napján.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyváradi Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsi-palota.)

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és T. RSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, precíz, kifogástalan kiszolgálás Alkalmas és gyászruhák 14 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnisnyáig
férfi zokni „ 28 „ „ zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikülők pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyváradi ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyváradi érk.	9 27	11 31	3 57	7 43	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:43 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:58 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyváradi ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 51
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 59	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 22	9 30
Nagyváradi érk.	9 10	11 09	3 40	7 32	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Belépési felhívás a Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet 12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jellemezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbeszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beirattási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyváradi, 1914. április hó.

Filléres Takarék és Segélyszövetkezet

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyváradi, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

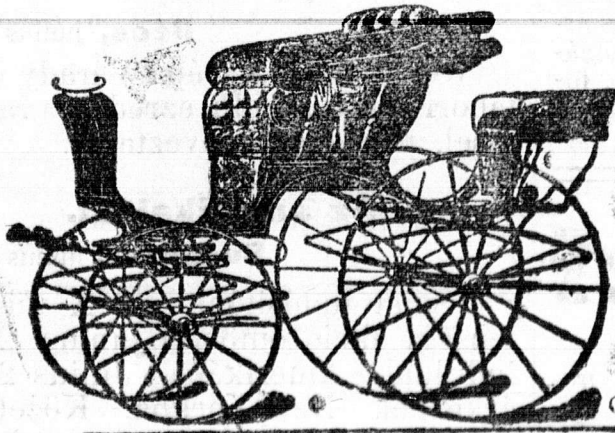
Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

Standary György

kocsigyáros, volt cs.
és kir. gyógykovács,
Lakatos-utca 10. szám.
Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kívánatra rajzok után is készítenek a legmodernebb kivitelben.

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnék.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházásítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgál.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

Értesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főgynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

**tűz, jég, betörés, üvegtörés, szál-
litmány és életbiztosítás**

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főgynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

**baleset, automobil és géptörés el-
leni és szavatossági biztosításokat**

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank
részvénytársaság.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet
X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő
„Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszészerinti számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyét a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 4/5 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reáeső üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Kérjünk és fogyasszunk
mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Félikusz-fürdőbe induló fürdővonatok.

Nagyvárad és Váradvelence állomásairól

Nagyvárad állomásáról ind. reggel	4 ó. 35 p. érk. Félikusz-fürdőbe reggel	5 ó. 02 p.
V.-Velence	" " " " " "	5 " 02 "
Nagyvárad	" " d. e. 8 " 00 " " " "	8 " 33 "
V.-Velence	" " " " " "	8 " 33 "
Nagyvárad	" " " " " "	10 " 33 "
V.-Velence	" " " " " "	10 " 33 "
Nagyvárad	" " d. u. 2 " 30 " " " "	d. u. 3 " 03 "
V.-Velence	" " " " " "	3 " 03 "
Nagyvárad	" " " " " "	5 " 23 "
V.-Velence	" " " " " "	5 " 23 "
Nagyvárad	" " " " " "	6 " 03 "
V.-Velence	" " " " " "	6 " 03 "
Nagyvárad	" " este 8 " 31 " " " "	9 " 03 "
V.-Velence	" " " " " "	9 " 03 "

Félikusz-fürdőből visszautazás

Félikusz-fürdőből ind. reggel	7 ó. 45 p.-kor. érk. Nagyváradra d. e.	8 ó. 20 p.-kor.
" " d. e. 8 " 40 " " " "	" " " " " "	9 " 10 "
" " " " " "	" " " " " "	1 " 10 "
" " d. u. 3 " 10 " " " "	" " " " " "	d. u. 3 " 40 "
" " este 6 " 59 " " " "	" " " " " "	este 7 " 30 "
" " " " " "	" " " " " "	9 " 40 "
" " éjjel 10 " 32 " " " "	" " " " " "	éjjel 11 " 00 "

Hódmezővásárhelyi Dankó Béla utóda Virág Károly az egész idényre szerződött hírneves zenekara a Nagyvendéglő teraszain naponta 3-szor hangversenyez. Eredeti hegyiborok, elsőminőségű Kőbányai sörök, konyha házi-kezelésben, mérsékelt étlap arak állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Délután 5 órától este 9 óráig a zene hangversenyen egy hírneves tárogatós közreműködik. Minden szombat este tombolajáték, játék után táncmulatság a gyógyteremben Virág Károly és zenekara mellett. Konfetti, serpentin és tűzijátékkal egybekötve minden belépési díj nélkül. Érdekes csónakázás egész napon át a «Halas taván» este 9 óráig.

Az utolsó vonatindulás Félikusz-fürdőből este fél 11-kor N.-Várad felé.